

УДК 635.25.26

Код UPOV: ALLIU_CEP
ALLIU_OSC

Методика

проведення експертизи сортів цибулі городньої (*Allium cepa* L.),
цибулі шалот (*Allium oschaninii* O. Fedtsch)
на відмінність, однорідність і стабільність

Загальні рекомендації

1. Предмет Методики

Методика стосується всіх сортів: *Allium cepa* (Cepa Group); *Allium cepa* (Aggregatum Group), шалот *Allium oschaninii* O. Fedtsch, сірий шалот; і гібридів між *Allium cepa* L. і *Allium oschaninii* O. Fedtsch.

2. Необхідний рослинний матеріал – насіння, цибулини

2.1 Компетентний орган визначає скільки, якої якості, коли й куди постачається рослинний матеріал для експертизи сорту.

2.2 Мінімальна кількість рослинного матеріалу має становити: для сортів, що розмножуються насінням, 100 г (15000 насінин); для сортів, що розмножуються вегетативно – 300 цибулинок.

2.3 Рослинний матеріал має бути здоровим на вигляд, не ураженим хворобами, не пошкодженим шкідниками та відповідати вимогам чинних нормативних документів щодо посівних, якості і сортових характеристик.

2.4 Рослинний матеріал нічим не обробляють.

3. Метод експертизи

3.1 **Тривалість експертизи.** Експертиза має тривати щонайменше два незалежні вегетаційні цикли, за необхідності експертизу продовжують на третій.

3.2 **Місце експертизи.** Експертизу проводять у двох закладах експертизи (основному та додатковому).

3.3 **Умови для проведення експертизи.** Експертизу виконують за умов, що забезпечують задовільний ріст і розвиток рослин, і достатнє виявлення характерних ознак сорту. Оптимальну стадію розвитку рослин для оцінки кожної ознаки вказано цифрами в другій колонці Таблиці ознак і описано в поясненні до неї.

3.4 **План експертизи.** Планують такий розмір ділянок, щоб вилучення рослин або їхніх частин для вимірювань і підрахунків не шкодило б обстеженням, які тривають до кінця циклу вирощування. Кожна експертиза включає щонайменше 100 рослин для сортів, що розмножуються вегетативно, 200 рослин для сортів, що розмножуються насінням для цибулі городньої, і 300 рослин для сортів, які розмножуються насінням для цибулі шалот, які слід розділити на два повторення.

3.5 Метод дослідження. Опис морфологічних ідентифікаційних ознак сорту здійснюють методом візуальної оцінки та за допомогою вимірювань чи підрахунків залежно від типу (якісні – QL, кількісні – QN, псевдоякісні – PQ). Тип виявлення ознаки проставлено в першій колонці Таблиці ознак.

Рекомендований метод спостереження за ознаками вказано в другій колонці Таблиці ознак:

MG: разове вимірювання групи рослин або частин рослин (наприклад, висота);

MS: вимірювання групи попередньо визначених рослин або частин рослин, на яких протягом вегетації здійснюють усі вимірювання кількісних ознак (наприклад, довжина);

VG: візуальна разова оцінка групи рослин;

VS: візуальна оцінка окремих, попередньо визначених рослин або частин рослин.

3.6 Кількість рослин / частин рослин. Експертизі підлягає щонайменше 200 рослин для цибулі городньої або 300 рослин для цибулі шалот для сортів, що *розмножуються насінням*; 100 рослин для сортів, що *розмножуються вегетативно*.

Усі вимірювання для сортів, що *розмножуються насінням*, варто здійснювати на такій кількості рослин:

MG: разове вимірювання 60 рослин або частин 60 рослин;

MS: вимірювання окремих, попередньо визначених 60 рослин або частин 60 рослин;

VG: візуальна разова оцінка 200 (300) рослин;

VS: візуальна оцінка окремих, попередньо визначених 60 рослин або частин 60 рослин.

Усі вимірювання для сортів, що *розмножуються вегетативно*, варто здійснювати на такій кількості рослин:

MG: разове вимірювання 40 рослин або частин 40 рослин;

MS: вимірювання окремих, попередньо визначених 40 рослин або частин 40 рослин;

VG: візуальна разова оцінка 100 рослин;

VS: візуальна оцінка окремих, попередньо визначених 40 рослин або частин 40 рослин.

4. Оцінка відмінності, однорідності та стабільності

Для оцінки виявлення відмінності й однорідності використовують ознаки, наведені в Таблиці ознак, і коди (1–9), необхідні для електронного опрацювання даних. Сукупність цих кодів складає кодову формулу сорту і використовується для формування групи подібних сортів.

4.1 Експертиза на відмінність

Сорт відповідає умові відмінності, якщо за виявленням ознак він чітко відрізняється від будь-якого іншого сорту, загальновідомого до дати, на яку заявка вважається поданою. Експертизу на відмінність проводять після отримання результатів морфологічного опису першого року. Якщо сорт-кандидат може бути вирізненим з-поміж загальновідомих сортів методом порівняння їхніх описів, то він є відмітним. Коли неможливо чітко вирізнити сорт-кандидат серед загальновідомих за морфологічною кодовою формулою, його необхідно наступного року порівняти в польовому досліді.

4.2 Експертиза на однорідність

Сорт вважається однорідним, якщо з урахуванням особливостей його розмноження рослини сорту залишаються достатньо подібними за своїми основними ознаками, визначеними під час морфологічного опису.

Для оцінки однорідності перехреснозапильних сортів, що розмножуються насінням, приймається популяційний стандарт 2% за рівня ймовірності 95%. У вибірці з 300 рослин допускаються десять нетипових, з 200 – сім нетипових, з 60 – три нетипові.

Для оцінки однорідності гібридів приймається популяційний стандарт 2% за рівня ймовірності 95%.

Для оцінки однорідності сортів, що розмножуються вегетативно, приймається популяційний стандарт 1% за рівня ймовірності 95%. У вибірці з 40 рослин допускаються дві нетипові, зі 100 – три нетипові.

4.2.1 Нетипові рослини позначають стрічками, етикетками тощо. За відсотком нетиповості встановлюють однорідність сорту.

4.3 Експертиза на стабільність

Сорт вважається стабільним, якщо його основні ознаки, відзначені в Описі, залишаються незмінними після неодноразового розмноження чи, у разі особливого циклу розмноження, наприкінці кожного такого циклу.

Зазвичай, коли сорт однорідний, він може вважатися стабільним.

5. Групування сортів для експертизи на відмінність

Сорти групують за найвідмітнішими морфологічними ознаками для кожного сорту. Для групування сортів використовують ознаки, які, як відомо з практики, не варіюють або дуже слабо варіюють у межах сорту. Ці ознаки можуть бути використані окремо або в комбінаціях з іншими.

Рекомендовано для групування такі ознаки:

- Тільки сорти, які розмножуються насінням. Цибулина: тенденція до розщеплення на цибулинка (із сухою шкіркою навколо кожної цибулинка) (ознака 10);
- Цибулина: ступінь розщеплення на цибулинка (із сухою шкіркою навколо кожної цибулинка) (ознака 11);
- Цибулина/ цибулинка: форма (поздовжнього розрізу) (ознака 18);
- Цибулина/ цибулинка: основне забарвлення сухої шкірки (ознака 23);
- Цибулина/ цибулинка: кількість точок зростання на кг (ознака 27);
- Чоловіча стерильність (ознака 36).

5.1 Для чіткої реєстрації виявлення ознаки поряд із сортами-кандидатами необхідно висівати (висаджувати) сорти-еталони.

6. Умовні позначення

(*) – ознаки, позначені зірочкою, завжди залучаються до Методик з експертизи на ВОС усіма країнами-членами UPOV, за винятком випадків, коли виявлення попередньої ознаки або регіональні умови докільля це унеможливають;

(+) – вказує на те, що до цієї ознаки надано пояснення або ілюстрації після Таблиці ознак.

(a)–(b) – пояснення до Таблиці ознак у розділі 8.

Тип сорту-еталону: O = цибуля городня/echalion

S = цибуля шалот/сірий шалот

7. Таблиця ознак сортів цибулі городньої, цибулі шалот

Ознаки		Ступені виявлення ознак	Коди	Сорти-еталони
1	2	3	4	5
1. (*) QN	Рослина: кількість листіків на псевдостеблі VG	мала	3	SY 300 (O)
		середня	5	The Kelsae (O)
		велика	7	Yellow Sweet Spanish (O)
2. (*) QN	Листки: положення VG	пряме	1	Pikant (S), Santé (S)
		від прямого до напівпрямого	2	Keep Well (O)
		напівпряме	3	Southport Red Globe (O), Bonilla (S), Mirage(S), Pikant (S), Prisma (S), Saffron (S)
		від напівпрямого до горизонтального	4	Hygro (O)
		горизонтальне	5	
3. (*) QN	Листки: восковий наліт VG	відсутній або дуже слабкий	1	
		слабкий	3	Yellow Sweet Spanish (O)
		помірний	5	Hikeeper (O), Golden Gourmet (S)
		сильний	7	Calypso (O), Flevo (O), Santé (S)
		дуже сильний	9	
4. (*) QN	Листки: інтенсивність зеленого забарвлення VG	дуже слабка	1	Bretor (S)
		слабка	3	Guimar (O), Yellow sweet spanish (O), Tropix (S)
		помірна	5	Caribo (O), Texas grano 502 (O), Golden Gourmet (S)
		сильна	7	Hikeeper (O), La Reine (O), Santé (S)
5. (+) QL	Листки: зігнутість VG	відсутня або слабка	1	Golden Bear (O), Santé (S)
		помірна	2	Hyduro (O)
		сильна	3	
6.1 QN	<u>Тільки сорти цибулі городньої:</u> Листок: за довжиною VG/MS	дуже короткий	1	Barletta, Pompei
		короткий	3	Nocera
		середній	5	Jetset
		довгий	7	
		дуже довгий	9	The Kelsae

1	2	3	4	5
6.2 QN	<u>Тільки сорти цибулі шалот:</u> Листок: за довжиною VG/ MS	короткий	3	Pikant
		середній	5	Spring Field
		довгий	7	Golden Gourmet, Topper
7.1 (*) QN	<u>Тільки сорти цибулі городньої:</u> Листок: діаметр VG	малий	3	Nocera, Paris
		середній	5	Hyfast
		великий	7	Dorata di Parma
7.2 (*) QN	<u>Тільки сорти цибулі шалот:</u> Листок: діаметр VG	малий	3	Pikant
		середній	5	Spring Field
		великий	7	Golden Gourmet, Lyska
8. (+) QN	<u>Тільки сорти цибулі городньої:</u> Псевдостебло: за довжиною (до найвищого зеленого листка), VG/ MS	коротке	3	Barletta
		середнє	5	The Kelsae, Hydure
		довге	7	Goldito
9. (+) QN	<u>Тільки сорти цибулі городньої:</u> Псевдостебло: діаметр (посередині довжини) VG/ MS	малий	3	
		середній	5	Calypso, La Reine
		великий	7	Blanca grande tardia de Lérida, The Kelsae
10. (*) (+) QL	<u>Тільки сорти, що розмножуються насінням.</u> Цибулина: тенденція до розщеплення на цибулинки (з сухою шкіркою навколо кожної цибулини) VG	відсутня або дуже слабка	1	Cuisse de Poulet du Poitou (O), Lagos (O)
		слабка	3	
		середня	5	Mirage (S)
		сильна	7	Bonilla (S), Creation (S), Longor (S), Mikor (S)
		дуже сильна	9	Delvad (S), Rox (S), Tropix (S)
11. (*) (+) QL	Цибулина: ступінь розщеплення на цибулинки (із сухою шкіркою навколо кожної цибулини) VG	відсутнє або дуже слабкий	1	Cuisse de Poulet du Poitou (O)
		слабкий	3	
		середній	5	Santé (S)
		сильний	7	
		дуже сильний	9	Giselle (S)
12.1 (*) QN	<u>Тільки сорти цибулі городньої:</u> Цибулина: розмір MG	малий	3	
		середній	5	Lagos
		великий	7	The Kelsae
12.2 (*) QN	<u>Тільки сорти цибулі шалот:</u> Цибулинка: розмір MG	малий	3	Atlas
		середній	5	Spring Field, Topper
		великий	7	Delicato, Santé

1	2	3	4	5
13.1 (*) QN	<u>Тільки сорти цибулі городньої: Цибулина: за висотою VG/ MS</u>	дуже низька	1	Prompto
		низька	3	Nocera, Stuttgarter Riesen
		середня	5	Golden Bear
		висока	7	Birnförmige, The Kelsae
		дуже висока	9	Cuisse de Poulet du Poitou
13.2 (*) QN	<u>Тільки сорти цибулі шалот: Цибулінка: за висотою VG/ MS</u>	дуже низька	1	
		низька	3	Atlas
		середня	5	Topper
		висока	7	Jermor
		дуже висока	9	Longor, Pesandor
14.1 (*) QN	<u>Тільки сорти цибулі городньої: Цибулина: діаметр VG/ MS</u>	малий	3	Nocera, Owa
		середній	5	
		великий	7	Stuttgarter Riesen
14.2 (*) QN	<u>Тільки сорти цибулі шалот: Цибулінка: діаметр VG/ MS</u>	малий	3	Pikant, Primalys
		середній	5	Arvro
		великий	7	Santé
15.1 (*) QN	<u>Тільки сорти цибулі городньої: Цибулина: відношення висота / діаметр VG/ MS</u>	дуже мале	1	Pompei
		мале	3	La Reine
		середнє	5	Valenciana Temprana
		велике	7	The Kelsae
		дуже велике	9	Owa
15.2 (*) QN	<u>Тільки сорти цибулі шалот: Цибулінка: відношення висота / діаметр VG/ MS</u>	дуже мале	1	Rondeline
		мале	3	Topper
		середнє	5	Pikant
		велике	7	Longor
		дуже велике	9	Pesandor, Ploumor
16. (*) (+) QL	Цибулина/цибулінка: позиція максимального діаметра VG	у верхній частині	1	Dorata di Parma (O), Texas grano 502 (O)
		посередині	2	Valenciana tardía de exportación (O), Red Sun (S)
		біля основи	3	The Kelsae (O), Jermor (S)
17. (+) QN	Цибулина/ цибулінка: шийка за шириною VG	дуже вузька	1	Pikant (S)
		вузька	3	La Reine (O), Topper(S)
		середня	5	Hyduro (O), Santé (S)
		широка	7	Blanca grande tardía de Lérida (O)
		дуже широка	9	

1	2	3	4	5
18. (*) (+) PQ	Цибулина/ цибулінка: форма (поздовжнього розрізу) VG	еліптична	1	Owa (O), Longor (S)
		яйцеподібна	2	Birnenförmige (O), Rossa lunga di Firenze (O), Breton (S)
		широкоеліптична	3	Ailsa Craig (O), Beacon (O), Hiball (O), Vigarmor (S)
		округла	4	Lagos (O), Pikant (S)
		широкояйцеподібна	5	Hysam (O), Arvro (S)
		широкообернено- яйцеподібна	6	Lilia (O), Texas grano 502 (O)
		ромбічна	7	Zittauer gelbe (O)
		поперечноеліптична	8	Sturka (O), Stuttgarter Riesen (O), Atlantic (S), Golden Gourmet (S)
		поперечно- вузькоеліптична	9	Brunswijker (O), De Moissac (O), Paille des vertus (O), Pompei (O)
19. (*) (+) PQ	<u>Тільки сорти цибулі городньої: Цибулина:</u> форма верхівки (як для 18) VG	вдавлена	1	Dorata di Parma
		плеската	2	La Reine
		слабко опукла	3	Valenciana Temprana
		округла	4	Valenciana tardía de exportacion
		слабко спадаюча	5	Ailsa Craig, Rouge pale de Niort
		сильно спадаюча	6	Owa
20. (*) (+) PQ	Цибулина/цибулінка: форма основи (як для 18) VG	заглиблена	1	Paille des vertus (O)
		плеската	2	Nocera (O), Valenciana Temprana (O)
		округла	3	Valenciana tardía de expórtacion (O), Atlas (S), Delicato (S)
		слабко конусоподібна	4	Pompei (O), The Kelsae (O), Bonilla (S), Santé (S)
		сильно конусоподібна	5	Owa (O), Breton (S)
21. QN	Цибулина/цибулінка: міцність тримання сухої шкірки після збирання VG	слабка	3	Ailsa Craig (O), Tropix (S)
		помірна	5	Rijnsburger 7 (O), Golden Gourmet (S)
		сильна	7	Stuttgarter Riesen (O), Bonilla (S), Santé (S)

1	2	3	4	5
22. QN	Цибулина/цибулінка: суха шкірка за товщиною VG	тонка	3	La Reine (O), Pikant (S)
		середня	5	Sturon (O), Santé (S)
		товста	7	Birnförmige (O), Espagnol (O)
23. (*) PQ	Цибулина/цибулінка: основне забарвлення сухої шкірки VG	біле	1	La Reine (O), Pompei (O)
		сіре	2	Griselle (S)
		зелене	3	
		жовте	4	Zittauer gelbe (O), Creation (S), Golden Gourmet (S), Topper (S)
		коричнєве	5	Valenciana Temprana (O), Delicato (S), Mirage (S), Mikor (S), Pikant (S)
		рожеве	6	Colorada de Figueras (O), Rox (S), Santé(S)
		червоне	7	Brunswijker (O), Red Baron (O)
24. (*) QN	<u>За винятком сортів із білою сухою шкіркою.</u> Цибулина/цибулінка: інтенсивність основного забарвлення сухої шкірки VG	слабка	3	
		помірна	5	
		сильна	7	
25. (*) PQ	Цибулина/цибулінка: відтінок забарвлення сухої шкірки (на додаток до основного забарвлення) VG	відсутній	1	Pompei (O)
		сіруватий	2	
		зеленуватий	3	
		жовтуватий	4	Topper (S)
		коричнюватий	5	Santé (S)
		рожеуватий	6	Delicato (S)
		червонуватий	7	Mikor (S), Mirage (S), Pikant (S)
		пурпуровий	8	
26. (*) PQ	Цибулина/цибулінка: забарвлення соковитих лусок VG	відсутнє	1	
		зеленувате	2	Sturon (O), Golden Gourmet (S)
		червонувате	3	Brunswijker (O), Pikant (S), Santé (S)

1	2	3	4	5
27. (*) (+) QN	Цибулина/цибулінка: кількість точок зростання на кг MS	дуже мала	1	Barletta (O), Pompei (O)
		мала	3	Cuisse de Poulet du Poitou (O), Figaro (O), Owa (O)
		середня	5	Longor (S), Mirage (S), Prisma (S)
		велика	7	Bonilla (S), Creation (S), Mikor (S)
		дуже велика	9	Griselle (S), Rox (S), Tropix (S)
28. (+) (*) QN	Цибулина/цибулінка: вміст сухої речовини MG	дуже низький	1	Exhibition (O)
		низький	3	Golden Bear (O), The Kelsae (O)
		середній	5	Golden Gourmet (S), Topper (S)
		високий	7	Birnförmige (O), Zittauer gelbe (O), Creation (S), Longor (S)
		дуже високий	9	Griselle (S)
29. QN	<u>Тільки сорти цибулі городньої</u> : Тенденція до стрілкування за <u>весняної</u> сівби VG	відсутня або дуже слабка	1	Desihidrobat
		слабка	3	Stuttgarter Riesen, Zittauer gelbe
		помірна	5	Legio
		сильна	7	
		дуже сильна	9	Bronzé d'Amposta
30. QN	<u>Тільки сорти цибулі городньої</u> : Час стрілкування за <u>весняної</u> сівби MS	ранній	3	Bronzé d'Amposta
		середній	5	Legio
		пізній	7	
31. QN	<u>Тільки сорти цибулі городньої</u> : Тенденція до стрілкування за сівби <u>восени</u> VG	відсутня або дуже слабка	1	
		слабка	3	Valenciana Temprana
		помірна	5	
		сильна	7	Guimar
		дуже сильна	9	Valenciana tardía de exportación
32. QN	Тільки сорти цибулі городньої: Час стрілкування за сівби восени MS	ранній	3	
		середній	5	
		пізній	7	

1	2	3	4	5
33. (*) QN	Тільки сорти цибулі городньої: Час збиральної стиглості за сівби восени (листя обпало на 80% рослин) MS	дуже ранній	1	
		ранній	3	La Reine, Sonic
		середній	5	Buffalo, Imai Early Yellow, Valenciana Temprana
		пізній	7	Guimar, Senshyu Semi Globe Yellow, Shakespeare
		дуже пізній	9	Valencia tardia
34.1 (*) QN	Тільки сорти цибулі городньої: Час збиральної стиглості за весняної сівби (як для 33) MS	ранній	3	Golden Bear, Buffalo
		середній	5	Piroska
		пізній	7	Beacon
34.2 (*) QN	Тільки сорти цибулі шалот: Час збиральної стиглості (як для 33) MS	ранній	3	Ploumor, Rox
		середній	5	Creation, Pikant
		пізній	7	Golden Gourmet, Santé
35. (+) QN	Час проростання протягом зберігання цибулин MS	ранній	3	Golden Bear (O), The Kelsae (O)
		середній	5	Hygro (O), Hyper (O)
		пізній	7	Marion (O)
36. (*) (+) QN	Чоловіча стерильність	відсутня або дуже низька	1	Rinsburger 5 (O)
		низька	2	Hyduro (O), Creation (S)
		висока	3	Atlas (S)

8. Пояснення до Таблиці ознак сортів цибулі городньої і цибулі шалот

8.1 *Ознаки, навпроти яких у другій колонці присутня одна з наступних позначок, обстежують таким чином:*

- (а) оцінюють рослини, вирощені з насіння;
- (б) оцінюють рослини, вирощені з представлених цибулин чи із висаджених цибулин, які вирощені з тих, що звичайно розмножуються насінням.

Пояснення до групування цибулі городньої і цибулі шалот

Групування на цибулю городню і цибулю шалот базується на ознаці 10 і/чи 11 у поєднанні з ознакою 27.

Ознака 10.

Сорти цибулі городньої/echalion, які розмножуються насінням, які відповідають кодам 1–3 для ознаки 10 групуються як сорти цибулі городньої/echalion, а сорти, які відповідають кодам 7 і 9, групуються як сорти цибулі шалот. Сорти з кодами 4, 5 чи 6 розглядають відповідно до ознаки 11, після пересаджування в другому циклі розмноження.

Сорти цибулі шалот, які розмножуються насінням, і відповідають кодам 1–6 для ознаки 10, мають розглядатись відповідно до ознаки 11, після пересаджування в другому циклі розмноження. Сорти, які відповідають кодам 7–9, групують як сорти цибулі шалот.

Ознака 11.

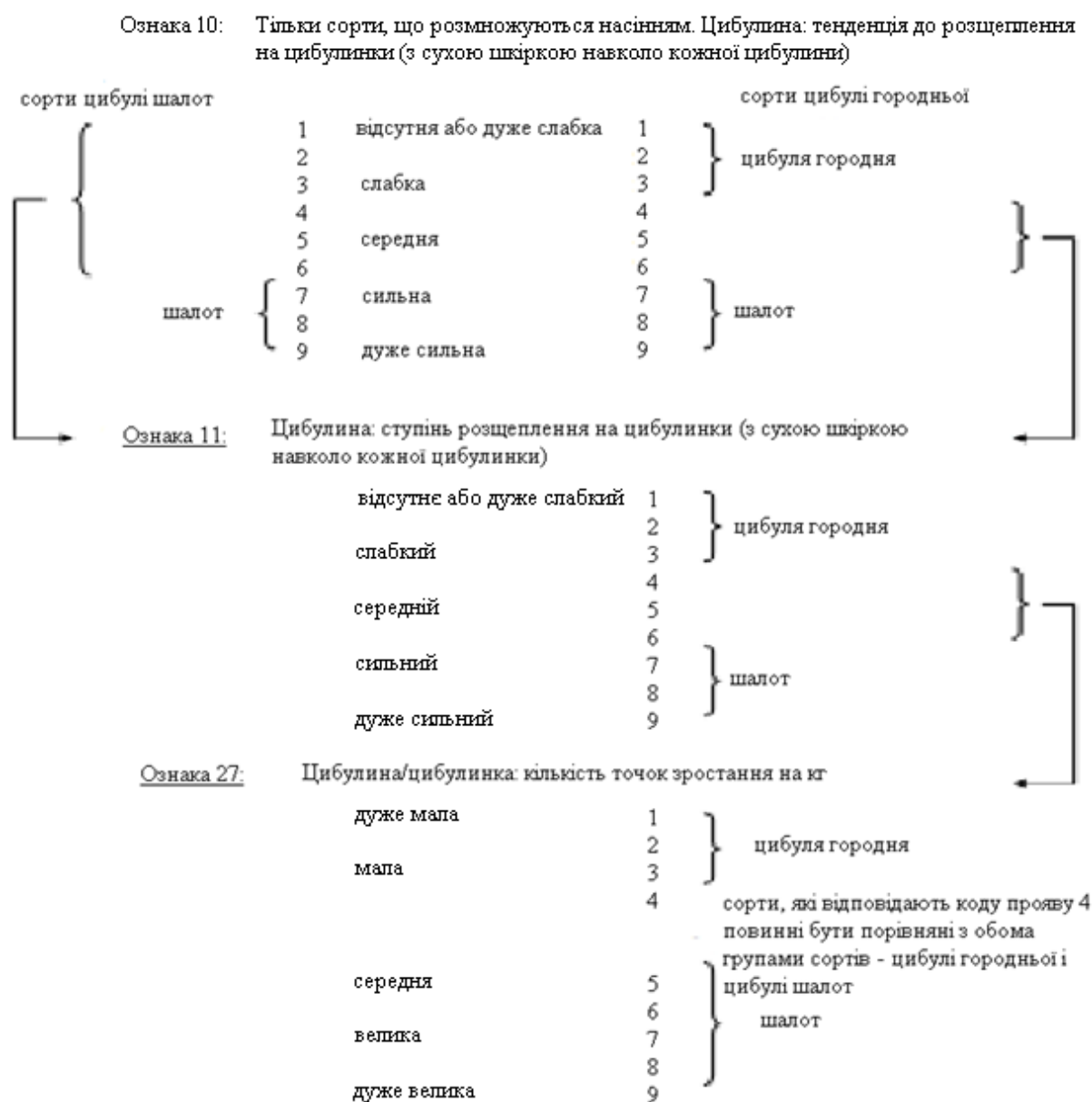
Сорти, які відповідають кодам 1–3 для ознаки 11 групуються як сорти цибулі городньої/echalion, а сорти, які відповідають кодам 7–9, групуються як сорти цибулі шалот.

Сорти, які відповідають кодам 4, 5 або 6 для ознаки 11 мають розглядатись відповідно до ознаки 27 (кількість точок зростання) після вегетативного розмноження (в другому циклі розмноження).

Ознака 27.

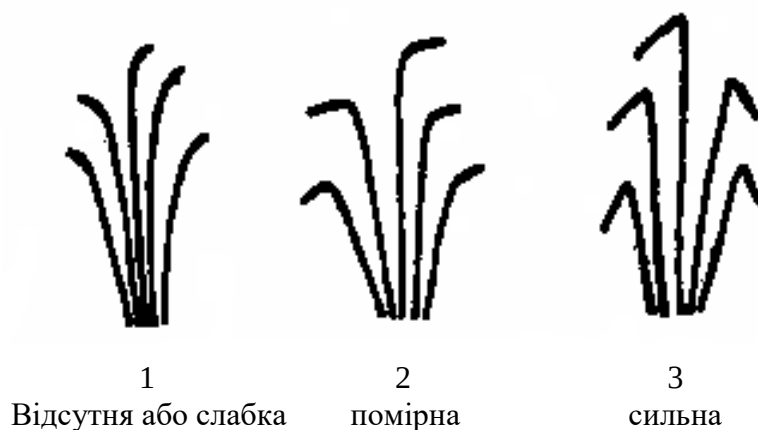
Сорти, які відповідають кодам 1–3 для ознаки 27, групуються як сорти цибулі городньої/echalion, а сорти, які відповідають кодам 5–9 – як цибулі шалот.

Сорти, які відповідають кодам 4 для ознаки 27, можна прирівняти до сортів двох груп (цибулі городньої і цибулі шалот). [Для визначення групи сорти потребують обстеження щонайменше в двох незалежних циклах розмноження, якщо Опис є близьким до кодів 3 або 5]. Це ілюструється наступним чином:

8.2 Пояснення або ілюстрації до окремих ознак

До 5. Листя: зігнутість.

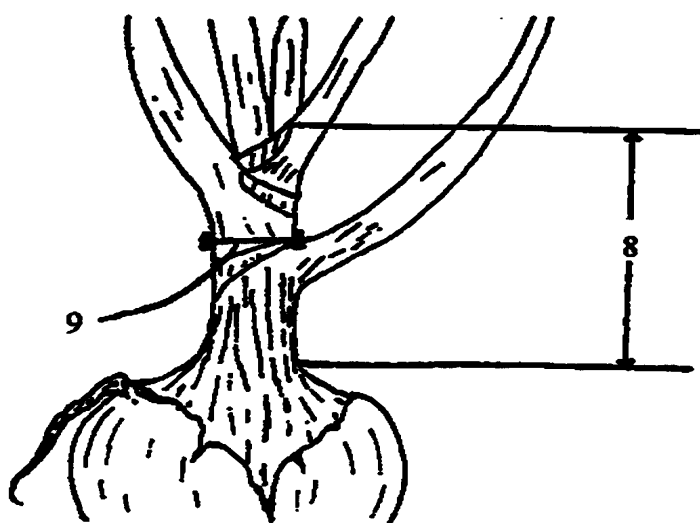

До 8. Тільки сорти цибулі городньої: Псевдостебло: за довжиною (до найвищого зеленого листка).

До 9. Тільки сорти цибулі городньої: Псевдостебло: діаметр (посередині довжини).

Довжину псевдостебла визначають від верхівки цибулини (визначають точку згину шийки) до точки, де найвищий зелений листок з'являється із псевдостебла.

Діаметр псевдостебла визначається посередині стебла.

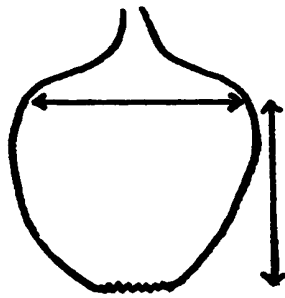

До 10. Тільки сорти, що розмножуються насінням: Цибулина: тенденція до розщеплення на цибулинки (з сухою шкіркою навколо кожної цибулини).

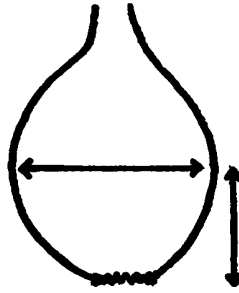
До 11. Цибулина: ступінь розщеплення на цибулинки (із сухою шкіркою навколо кожної цибулинки).

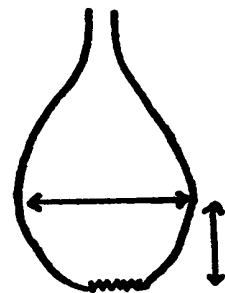
До 16. Цибулина/цибулінка: позиція максимального діаметра.

1
У верхній частині

2
посередині

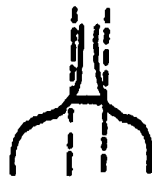

3
біля основи

До 17. Цибулина/цибулінка: шийка за шириною.

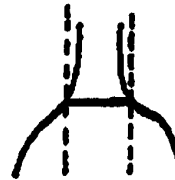
1
Дуже вузька

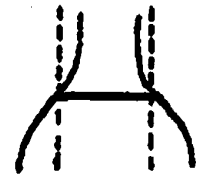
3
вузька

5
середня

7
широка

9
дуже широка

До 18. Цибулина/цибулінка: форма (поздовжнього розрізу)

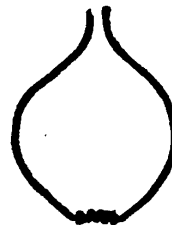
1
Еліптична

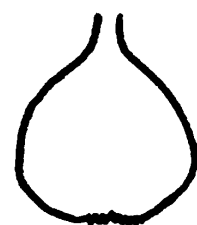
2
яйцеподібна

3
широко-
еліптична

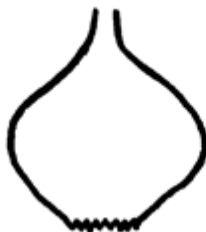
4
округла

5
широко-яйцеподібна

6
широкоовернено-
яйцеподібна

7
ромбічна

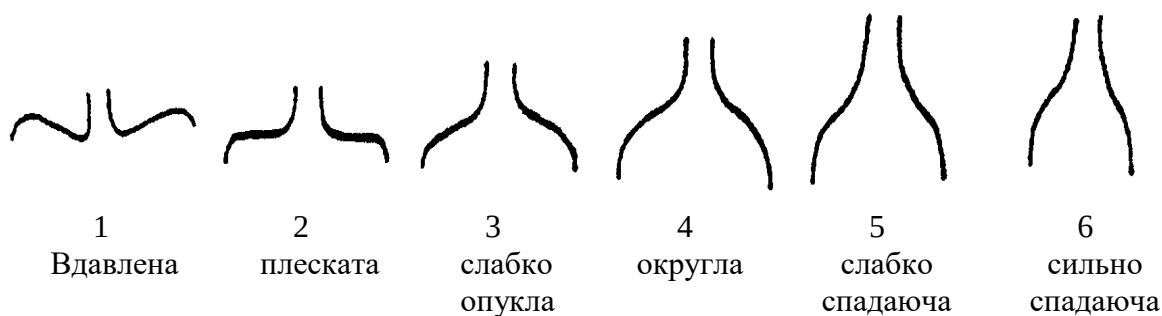

8
поперечно-
еліптична

9
поперечно-вузько-
еліптична

До 19. Тільки сорти цибулі городньої: Цибулина: форма верхівки (як для 18).

До 20. Цибулина/цибулинка: форма основи (як для 18).

До 27. Цибулина/цибулинка: кількість точок зростання на кг.

Кількість зачатків слід оцінювати до кінця зберігання, коли на цибулині/цибулинці повністю відмерли будь-які паростки, тільки до проростання. Беруть середнього розміру цибулини, цибулину чи цибулинку, ріжуть упоперек на 1/3 висоти від основи. Кожна вісь виглядає як точка, часто тканини кільця відрізняються зеленуватим забарвленням.

Для певного сорту кількість точок зростання може варіювати залежно від розміру цибулини; розмір цибулини буде залежати від розміру цибулини, з якої вона вирощена. Тим не менш, маса цибулини в точці зростання однакова для певного сорту, незалежно від розміру цибулини. Таким чином, визначається кількість точок зростання на кг (і, навпаки, маса бульби на точку зростання).

До 28. Цибулина/цибулинка: вміст сухої речовини.

Вміст сухої речовини слід визначати у 3×20 цибулин (наприклад, одна проба по 20 цибулин з кожної ділянки). З цих цибулин суху шкірку і частину донець, що виступають, видаляють. З них створюють вихідну пробу, яку подрібнюють на шматочки (1–5 мм). Середню пробу зважують негайно після подрібнення, тому що йде біоруйнування цукрів і карбогідратів, як тільки пошкоджуються клітини. Проби слід підсушити протягом двох годин за температури 105°C, а потім поступово температуру знижують до 65°C протягом 22 годин, щоб запобігти карамелізації. Повторне зважування проводять через 24 години. Різниця у вазі покаже вміст сухої речовини. Вміст сухої речовини можна визначити і за допомогою рефрактометра.

До 35. Початок проростання протягом зберігання цибулин.

Слід подбати про те, щоб на збереження було закладено цибулю без пошкоджень. Температуру зберігання підтримують 2...5°C з добрим провітрюванням, яке може бути потрібним для зберігання у штабелях, у піддонах з отворами.

У кліматичних районах з прохолодним літом рекомендовано витримувати цибулини протягом двох тижнів за температури 30...35°C, як «лікувальний» засіб. Температура понад 40°C попереджує розвиток *Aspergillus niger*.

Для оцінки ступеня проростання потрібно щонайменше 50 цибулин. Обстежують кожних 2–4 тижні.

До 36. Чоловіча стерильність.

Після повторного садіння зібраних цибулин на другий рік рослини цвітуть. За сухої погоди, коли квітки повністю розкриті, чоловіча стерильність визначається методом перевірки чи пилок звільняється з пиляків, чи ні. Ця ознака визначається за відсотком рослин з виявленням чоловічої стерильності рослин, як представлено у таблиці.

Ступінь виявлення	Коди	Чоловіча стерильність, %
Відсутня або дуже низька	1	0–10%
низька	2	11–80%
висока	3	81–100%

9. Література

1. Test Guidelines for the conduct of tests for distinctness, uniformity and stability of Onion, Echalion; Shallot; Grey shallot (*Allium cepa* (Cepa Group), *Allium cepa* (Aggregatum Group) and *Allium oschaninii* O. Fedtsch. and hybrids between them.) (TG/46/7, UPOV) // Geneva. 2008-04-09. – 42 P. // URL: www.upov.int/edocs/tgdocs/en/tg046.pdf